SKOGSSTYRELSEN

ANKOM
2026 -09- 04

Datum
2026-09-02

BOLLEBYGDS KOMMUN

51783 BOLLEBYGD

Skogsstyrelsen har fattat ett beslut som rör din skogsfastighet

Du får det här brevet eftersom vi har fattat ett beslut som rör din skogsfastighet. I beslutet förklarar vi vad det handlar om och varför vi har fattat det. Här nedan kan du läsa mer om tillsyn och beslut.

Vad är tillsyn?

I skogsvårdslagen och miljöbalken finns regler om att skogen ska skötas uthålligt och vilken hänsyn som ska tas till andra intressen. En av Skogsstyrelsens viktigaste uppgifter är att utöva tillsyn, vilket innebär att vi ser till att lagar och regler följs. När det behövs kan vi utöva tillsyn genom att fatta beslut om åtgärder i skogen.

Varför får du ett beslut?

Ett beslut ska göra tydligt vad lagens krav innebär. Beslut är viktiga för att få skogar med god produktion, samtidigt som hänsyn tas till naturvärden, kulturmiljön och rennäringen.

Vad är ett beslut?

Det finns olika typer av beslut.

Ett *föreläggande* innebär oftast att du måste utföra en viss åtgärd eller utföra en åtgärd på ett visst sätt. Ett föreläggande om åtgärder för att få upp ny skog eller om att återställa efter skada skickas när vi uppmärksammat att en åtgärd behöver göras.

Ett *förbud* innebär att en viss åtgärd är förbjuden. Ett förbud skriver vi ofta för att mer hänsyn behöver tas till natur- och kulturmiljön än vad som beskrivs i anmälan.

Vad är ett vite?

Ett vite är ett påtryckningsmedel för att få någon att följa ett beslut. Beslut är oftast förenade med vite. Om du följer beslutet behöver du inte betala vitet.

Vad är ett delgivningskvitto?

Ett delgivningskvitto ska du datera, signera och skicka tillbaka till Skogsstyrelsen. Det blir då ett bevis på att du har fått beslutet.

Vad gör du om du tycker att beslutet är fel?

Ett beslut från Skogsstyrelsen kan överklagas till domstol. Du har tre veckor på dig att överklaga beslutet. Domstolen prövar om beslutet är riktigt eller om det ska ändras.

Var hittar du mer information?

På www.skogsstyrelsen.se/lag-och-tillsyn/ kan du läsa mer om reglerna för hur skogsbruk ska bedrivas.

SKOGSSTYRELSEN

Paul Södersten
paul.sodersten@skogsstyrelsen.se
Tfn 010-172 16 04

Datum
2026-09-02

Ärendenr
A 12131–2024
Er referens
SKS-73386

Fastighetsbeteckning
Bollebygd GETABROHULT 1:2

BOLLEBYGDS KOMMUN

51783 BOLLEBYGD

Förbud mot viss avverkning

Beslut

Skogsstyrelsen förbjuder Bollebygds kommun (212000–2973) vid vite om sexhundratjugo tusen (620 000) kronor att, inom berörd del av fastigheten GETABROHULT 1:2, utföra de skogsbruksåtgärder som anmälts i ärende A 12131 – 2024.

Området som beslutet gäller, berörd del, framgår av kartan på sidan 14. Området har inte markerats i fält av Skogsstyrelsen.

Beslutet gäller omedelbart även om det överklagas och fram till den tidpunkt då aktuell anmälan, A 12131 – 2024, inte längre är giltig.

Beskrivning av ärendet

En anmälan om föryngringsavverkning kom in till Skogsstyrelsen den 26 mars 2024. Enligt anmälan ska markägaren föryngringsavverka ca 2,1 hektar, markbereda för att därefter återetablera skogsbeståndet genom plantering. Som hänsyn till naturmiljön kommer kantzon mot tjärn och tallmosse lämnas. Markägaren avser även lämna äldre träd, döda stående eller liggande träd och andra träd. Högstubbar kommer tillskapas och körskador ska undvikas genom risning. Anpassningar till fridlysta arter saknas. Ingen hänsyn finns redovisad i den karta som bifogats anmälan.

Allmänheten kom in med uppgifter om fridlysta arter, främst observationer av fågel, inom och i närheten av berörd del den 2 maj 2025.

Markägaren kompletterande sin anmälan med anpassningar till fridlysta arter och utvecklade vad som faktiskt ska avverkas.

Skogsstyrelsen tog upp ärendet för prövning den 20 december 2024 och förbjöd samtidigt den anmälda verksamheten tillfälligt. Det hade då gått mer än 6 veckor från det att en giltig anmälan kom in till myndigheten. Ärendet prövas av den anledningen med stöd av 26 kap. miljöbalken.

Den 31 mars 2025 kompletterades anmälan med ytterligare underlag. Som Skogsstyrelsen förstår det ska de ytor som markerats för hänsyn i ett kompletterande kartunderlag lämnas orörda. Inom de områden som inte ska

lämnas orörda ska endast gran avverkas och all tall lämnas. Tallinslaget är ca 20 %. Om det avser andel av volymen eller grundytan framgår ej. Markägaren bedömer att det totala virkesuttaget uppgår till ca 65 %. Den anmälda föryngringsåtgärden har inte kompletterats eller justerats.

Den 24 april 2026 begärde Skogsstyrelsen in ytterligare underlag avseende talltita, tjäder och andra fridlysta och rödlistade arter. Markägaren kom in med ett underlag den 22 maj 2026.

Skogsstyrelsen efterfrågade förtydliganden avseende täckningsgraden av blåbärsris och förekomsten av knärot och lopplummer den 19 juni 2026. Markägaren kom in med efterfrågade uppgifter den 30 juni 2026.

Skäl för beslutet

Skogsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att balken samt föreskrifter, domar och andra beslut som meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas (26 kap. 9 § miljöbalken (MB)).

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för miljön. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för miljön (2 kap. 3 § MB).

Kraven som följer av hänsynsreglerna i 2 kap. 2–5 §§ och 6 § första stycket miljöbalken gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder (2 kap. 7 § MB).

Artskyddsförordningen (2007:845), meddelad med stöd av 8 kap. miljöbalken, är att betrakta som en precisering av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. En rimlighetsavvägning får inte leda till att ett förbud enligt artskyddsförordningen överträds.[1]

Artskydd

Samtliga svenska fågelarter är fridlysta genom 4 § artskyddsförordningen. Paragrafen förbjuder avsiktligt dödande av vilda fåglar, samt att avsiktligt förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg. Enligt 4 § första stycket 4 är det förbjudet att avsiktligt störa vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningsperioder, om störningen är av väsentlig betydelse för att bibehålla populationen av fågelarten på en tillfredsställande nivå, alternativt anpassa populationen till en sådan nivå.

[1] Mark- och miljööverdomstolens dom 2026-06-30 i mål M 6089–24

En skada som uppstår för fåglar som en följd av skogsbruk bedöms utgöra en avsiktlig handling[2].

Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket har i en gemensam tolkning bedömt att en tillfredsställande nivå bör vara en nivå som innebär att en fågelart långsiktigt kan finnas kvar inom sitt naturliga utbredningsområde. Enligt förordningsmotivet Fm 2022:52 är exempel på omständigheter som kan tala för att en fågelarts populationsnivå inte kan anses vara tillfredställande att en fågelart är nationellt rödlistad, finns upptagen i fågeldirektivets bilaga 1 eller att populationen har genomgått en konstaterad kraftig minskning.

Varje verksamhet som avsiktligt stör en art i sådan omfattning att det kan påverka dess chanser till överlevnad, fortplantningsframgång eller reproduktionsförmåga, eller som leder till en minskning av det bebodda området eller till att arter förflyttas eller fördrivs, bör ses som en störning.[3] Även negativ påverkan på en fridlyst arts livsmiljö kan utgöra en sådan störning som är förbjuden enligt 4 § första stycket 4 artskyddsförordningen.[4]

Prövningsram

Prövningsramen i aktuellt ärende utgörs, efter kompletteringar från verksamhetsutövaren, av föryngringsavverkning av ca 1,2 hektar skog. Inom denna yta lämnas all tall. De delar som planeras att avverkas ska därefter markberedas och planteras. Övriga ytor av berörd del främst kantzoner mot vatten och våtmark avser verksamhetsutövaren lämna orörda i huvudsak för att motverka otillåten störning på talltita och tjäder.

Talltita

Talltitan *(Poecile montanus)* är fridlyst enligt 4 § artskyddsförordningen. Arten är nära hotad (NT) och populationen har genomgått en konstaterad kraftig minskning sedan 1980. Populationen regionalt (Västra Götalands län) utgör ca 2 % av den nationella populationen[5]. Av det följer att talltitan inte kan anses ha en tillfredställande populationsnivå.

Talltita har noterats inom berörd del 2024 (par i lämplig häckningsbiotop) och 2025 (spel och sång). Verksamhetsutövaren har redogjort för att berörd del ligger inom revir för talltita.

Ekologi

Talltitan föredrar större sammanhängande barrskogar, och finns såväl i tallskog som granskog och i lövblandad barrskog. Skogens struktur är viktig, den ska helst vara flerskiktad med riklig underväxt av mindre granar, björk och andra lövträd och buskar. Tillgång på murknande högstubbar är särskilt

---

[2] Se Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens gemensamma tolkning av förändringarna i 4 § artskyddsförordningen om fridlysning av fåglar i samband med skogsbruk (SKS dnr 2022/1756), s. 26

[3] Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens gemensamma tolkning av förändringarna i 4 § artskyddsförordningen om fridlysning av fåglar i samband med skogsbruk (SKS dnr 2022/1756), s. 6

[4] Mark- och miljööverdomstolens avgörande i mål P 10706–21

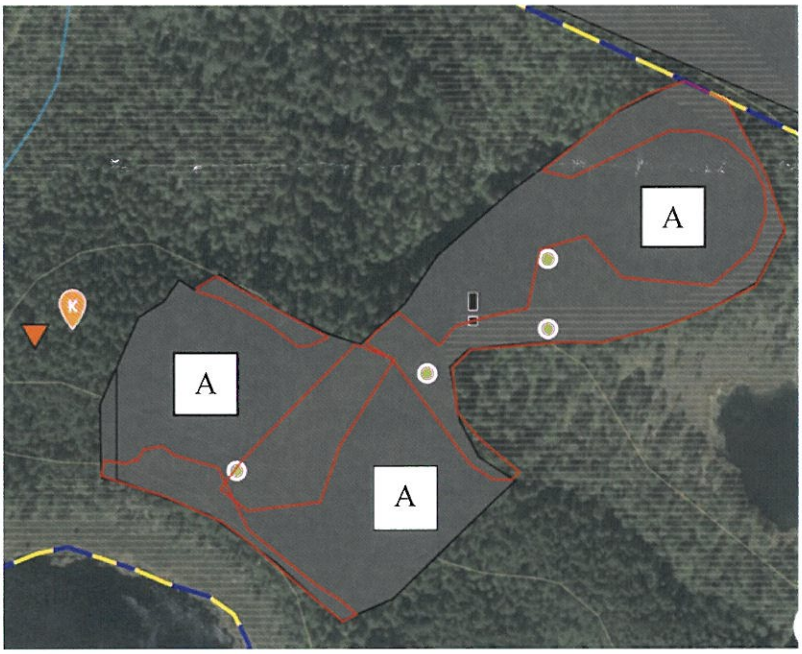
[5] Fåglar i Sverige – antal och förekomst (2025)

viktig. Arten påträffas ofta i kanten av solexponerade och fuktiga skogspartier, gärna intill skogskärr eller i kantskogen mot myrmarker. Reviren är förhållandevis stora, 10–20 hektar.[6]

Arten missgynnas när flerskiktad skog omförs till enskiktade produktionsbestånd. Begränsad tillgång på klena murkna högstubbar för bobygge kan vara ett problem i stora områden. Talltitan har relativt stora arealkrav och missgynnas därför när skogen fragmenteras. Kalavverkning av större delar av reviret innebär att det överges. [7]

Bedömning

Verksamhetsutövaren redogör att i stor sett hela den anmälda ytan är en del av ett eller flera talltitarevir. Verksamhetsutövaren beskriver också att de delar som är planerade för avverkning inom berörd del är enskiktad äldre barrskog, en ej typisk livsmiljö för talltita, och har av den anledningen avgränsat områden inom berörd del som möter talltitans krav på lämplig livsmiljö, se röda polygoner/avgränsningar i kartfigur 1 nedan. Den grå ytan utgör berörd del. Skogsstyrelsen finner ingen anledning att ifrågasätta uppgifterna om fördelningen av lämplig miljö för talltita och stödjer verksamhetsutövarens bedömning att enskiktad äldre barrskog inte är en typisk livsmiljö för talltita.

Kartfigur 1 – röda polygoner inom berörd del (grå yta) kommer lämnas orörda och är de områden som är skiktade och möter talltitans krav på lämplig livsmiljö.

Skogsstyrelsen menar, likt verksamhetsutövaren, att de delar inom berörd del som möter talltitans krav på lämplig livsmiljö är de delar som ingår i förekommande talltitarevir som anmält område är en del av. Skogsstyrelsen menar, också likt verksamhetsutövaren, att dessa ytor behöver värnas för att bibehålla förekommande revirs kontinuerliga ekologiska funktion. Om ytorna (med lämplig livsmiljö för talltita) avverkas finns en risk att berörda revirs

[6] Vägledning för hänsyn till fåglar - Skogsstyrelsen
[7] Vägledning för hänsyn till fåglar - Skogsstyrelsen

utbredning minskar, möjligheten till framgångsrik fortplantning försämras och att berörda revir överges. Det skulle försvåra en anpassning av populationen lokalt, regionalt och även nationellt till en tillfredställande nivå och utgör därmed en otillåten störning enligt artskyddsförordningen. De ytor som omfattas av verksamhetsutövarens polygoner med röd bård inom berörd del i figur 1 behöver därför lämnas orörda.

Skogsstyrelsen behöver nu avgöra om den planerade avverkningen kan utföras inom de områden som markeras med A i kartfigur 1 eller om ytterligare anpassningar kan komma att behövas.

Tjäder

Tjädern *(Tetrao urogallus)* är fridlyst enligt 4 § artskyddsförordningen. Arten är en utpräglad barrskogsfågel som nationellt är bedömd som livskraftig (LC). Tjäderpopulationen är ojämnt utspridd över landet och inom Västra Götalands län bedöms tjädern ha en otillfredsställande populationsnivå, till följd av populationens storlek (ca 1 % av den svenska populationen) och skogslandskapets fragmentering. Skogsstyrelsen anser, beaktat tjäderns regionala status, att skogsbruksåtgärder som riskerar att störa tjädern lokalt under fortplantningstid eller negativt påverka viktiga livsmiljöer, kan vara av väsentlig betydelse för syftet att tjäderpopulationen ska kunna anpassas till en tillfredsställande nivå regionalt.

Observation av solitärspelande tupp finns registrerad inom 500 meter från berörd del år 2022. År 2025 registrerades tjäderlek med två spelande tuppar ca 1300 meter sydväst om berörd del samt en observation av tjäder i lämplig miljö, ej spelande, ca 600 meter nordväst om berörd del.
Verksamhetsutövaren har inte motsatt sig uppgifterna om förekomst av tjäder.
Skogsstyrelsen finner ingen anledning att göra en annan bedömning.
Skogsstyrelsen har därför att pröva om det finns en risk att den anmälda verksamheten som aktuellt tillsynsärende avser kan komma att påverka tjäderns livsmiljö lokalt på ett otillåtet sätt.

Ekologi

Tjädern är en utpräglad skogsfågel knuten till större sammanhängande barrskogsområden. Tupparna och hönorna utnyttjar till viss del olika miljöer, och habitatvalet varierar dessutom mellan olika delar av året.

För att det ska finnas livskraftiga tjäderbestånd krävs funktionella skogslandskap med en blandning av uppvuxen, gles och luckig skog, täta sumpskogar, myrar och andra små våtmarker. Arten försvinner när skogen fragmenteras och den sammanlagda arealen hyggen och andra öppna områden blir för stor.

Tjädern föredrar områden med hög andel uppvuxen (minst 60–70 år gammal), relativt gles talldominerad skog, men kan nyttja yngre gallrade bestånd. Förekomsten av blåbärsris är en nyckelfaktor. Sumpskogar och myrkanter är mycket viktiga miljöer då de erbjuder god tillgång på föda och skydd.

Bedömning

Finns en stabil varaktig tjäderlekplats

Det är känt och accepterat att det finns tjäder i angränsande skogslandskap till berörd del. Normalt utgår en bedömning om en verksamhet kan komma att påverka tjäderns livsmiljö utifrån förekomsten av en stabil och varaktig tjäderlekplats. Skogsstyrelsen behöver därför fastställa om en sådan tjäderlekplats finns inom ett påverkasavstånd från berörd del. Om en sådan tjäderlekplats inte finns (eller inte går att fastställa) behöver en bedömning göras för att avgränsa ett område vars kontinuerliga ekologiska funktion långsiktigt kan bära en lokal tjäderpopulation genom att identifiera miljöer lämpliga för skydd, födotillgång och lek.

De observerade tjäderlekarna har flyttat mellan observationsåren och antalet registrerade tuppar har också skiftat från solitärspel till två tuppar.

Att antalet spelande tuppar har skiftat vid de observerade lekarna och att observationerna av tjäderlek har gjorts på olika platser mellan åren talar för att det inom ett påverkansavstånd från berörd del inte finns en stabil och varaktig tjäderlek. För att helt säkert avgöra förekomsten (eller avsaknaden) av en sådan stabil och varaktig tjäderlek skulle ytterligare undersökningar behöva vidtas. Skogsstyrelsen har dock inte möjlighet att ställa krav på undersökningar som sträcker sig utanför en markägarens brukningsenhet, i aktuellt tillsynsärende fastigheten Getabrohult 1:2 i Bollebygds kommun, behöver Skogsstyrelsen göra en bedömning utifrån tillgängligt kunskapsunderlag.

Skogsstyrelsen bedömer att det inte är sannolikt att det finns en stabil och varaktig tjäderlekplats inom ett påverkansavstånd från berörd del. Skogsstyrelsen har därför att avgränsa ett område vars kontinuerliga ekologiska funktion långsiktigt kan bära en lokal tjäderpopulation genom att identifiera miljöer lämpliga för skydd, födotillgång och lek.

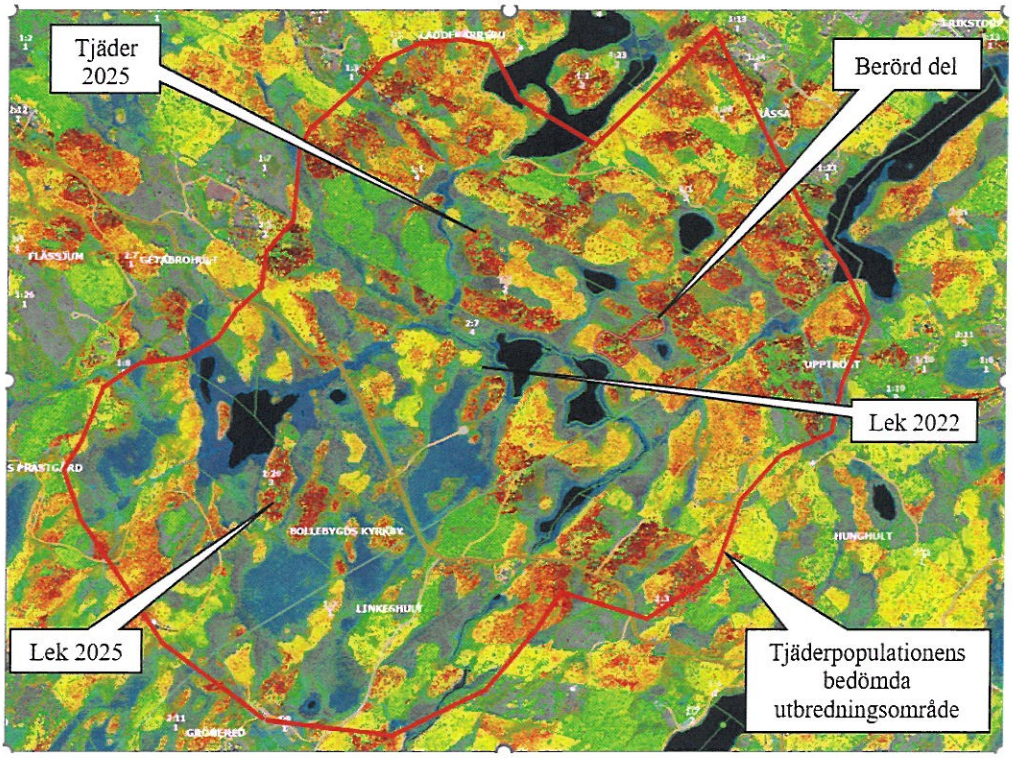
Den lokala tjäderpopulationens utbredningsområde

För att möjliggöra en prövning av den anmälda verksamheten med hänsyn till tjäder behöver den lokala populationens utbredningsområde fastställas. Skogsstyrelsen menar att det är möjligt att avgränsa populationens utbredningsområde genom att analysera fragmenteringen av skogslandskapet. I det fall stora delar av skogsmarken består av huggningsklasserna kalmark till gallringsskog, som typiskt sett inte utgör lämplig livsmiljö för tjäder, är det ett uttryck för att skogen är fragmenterad ur ett tjäderperspektiv. Det finns i ett sådant skogslandskap få områden som möter tjäderns krav på lämplig livsmiljö (lämplig plats för lek samt tillgång på föda och skydd) och de områden som är lämpliga ligger ofta skilt från varandra. Möjligheten till skyddad förflyttning mellan lämpliga livsmiljöer är vanligen också sämre i ett fragmenterat skogslandskap med risk för ökad predation.

Blöta till fuktiga miljöer med skiktad skog och god tillgång på föda och skydd är viktiga livsmiljöer för tjädern särskilt för hönor och tjäderkycklingar. Sådana miljöer binder ihop skogslandskapet där de finns och möjliggör skyddad förflyttning, så kallad konnektivitet, mellan lämpliga livsmiljöer.

Trädens höjd är en god indikator på huggningsklass och ett skogsbestånds ålder särskilt i kombination med flygfotografier i tidsföljd. Lägre skog är ofta yngre medan mer högvuxen skog är äldre. Lite lägre skog i områden som är blöta till fuktiga kan vara äldre och utgör ofta goda livsmiljöer för tjäder. I kartfigur 2, som visar trädhöjder och fuktiga miljöer, beskriver grå ytor kalmark av olika slag exempelvis nyligen avverkad skog eller öppen myr. Gröna ytor är ofta ungskog efter avverkning. Gula och orangegula ytor motsvara gallringskog eller lågvuxen skog på svagare mark, till exempel på blöt till fuktig mark. Röda ytor av olika nyans är högvuxen skog. Blå områden indikerar blöt till fuktig mark. Svarta ytor är vattenspegel.

De gråa, gröna, gula och till viss del gulorange ytor är sådana skogsbestånd som typiskt sett inte utgör lämplig livsmiljö för tjäder. Röda ytor (äldre uppvuxen skog) däremot är vanligen lämplig till mycket lämplig livsmiljö för tjäder det gäller också blöta till fuktiga skogsklädda områden.

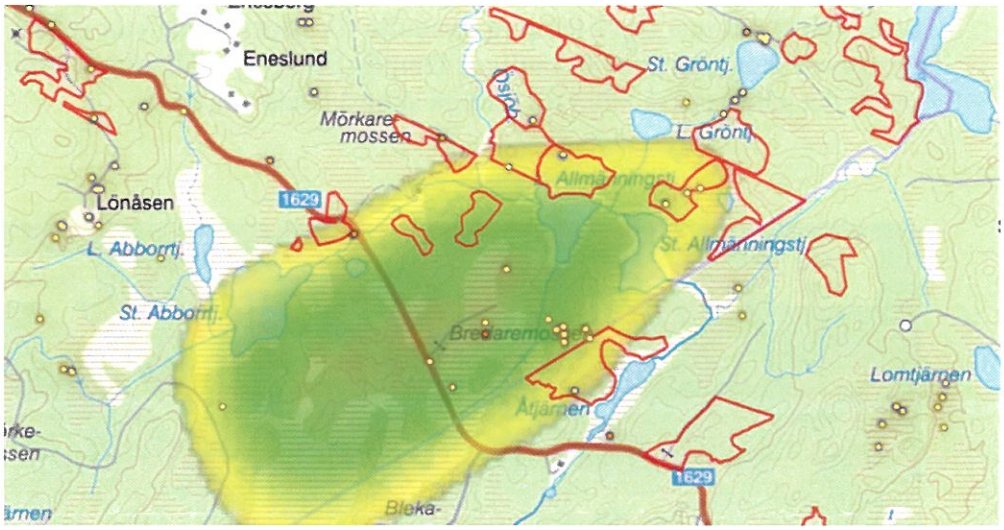
Kartfigur 2 - Grå ytor är kalmark. Gröna ytor är ungskog. Gul och orangegul motsvara gallringskog eller lågvuxen skog på svagare mark. Röd av olika nyanser är högvuxen skog. Blå ytor indikerar blöt till fuktig mark. Svarta ytor är vatten

Skogsstyrelsen har avgränsat sådana sammanhängande områden med äldre skog som binds samman av stråk med blöt till fuktig skogsmark, se röd polygon i kartfigur 2, och menar att det utgör den lokala tjäderpopulationens utbredning. Utanför den röda polygonen är skogen fragmenterad med stora arealer kalmark (grå) och ungskog (grön – gulorange) dvs. skog som inte möter tjäderns krav på födotillgång (blåbärsris som är en viktig basföda har normalt en låg täckningsgrad i den typen av skogar[8] medan tallen ofta är för

[8] Tjädern – En kunskapssammanställning (2017), s. 16 ff.

klen och låg för att vara lämplig för vinterbete och som natt-/viloträd). Predationen är också betydligt högre[9]. Vidare saknas konnektivitet mellan de områden som kan utgöra lämpliga livsmiljöer. Skogsstyrelsen menar därför att det är mer sannolikt att tjädern nyttjar området innanför myndighetens avgränsning än utanför och bedöms därmed vara en naturlig avgränsning av den lokala tjäderpopulationens utbredningsområde.

Området överensstämmer tämligen väl med det område som avgränsats i BirdLifes habitatmodell för tjäder, se kartfigur 3. Skogsstyrelsen menar att det stärker myndighetens bedömning av den lokala populationens utbredningsområde.

Kartfigur 3 – Gröngult område utgör det område som avgränsats av BirdLifes habitatmodell för tjäder. Grönt tyder på goda förutsättningar för tjäderlek.

Skogsstyrelsen behöver nu avgöra om den anmälda verksamheten kan komma att påverka utbredningsområdets kontinuerliga ekologiska funktion för tjäder. För att det ska vara möjligt behöver nuvarande tillgång på lämplig livsmiljö för tjäder inom utbredningsområdet bedömas.

Plats för tjäderlek

Lekplatserna finns ofta i eller i anslutning till skogliga impediment, som hällmarkstallskogar, laggskogar och tallmossar. De största lekarna finns i äldre skog med naturskogskvaliteter, men mindre tjäderlekar och solitärspelande tuppar finns även i brukade skogsbestånd. En bra lekplats har hög krontäckning, tillgång på skydd i form av kjolgranar samtidigt som den har en viss underväxt som gör att sikten är begränsad (20–50 meter).[10]

Enligt tidigare bedömning kan tjäderlek uppstå på olika platser över tid inom utbredningsområdet. Utifrån de två observationer av tjäderlek som finns registrerade skiljer sig miljön för spel, i det fall utpekade lokaler för respektive lek stämmer. Observationen från 2025, se kartfigur 2, bedöms utifrån tillgängligt kunskapsunderlag ha likheter med berörd del vad gäller trädhöjd och slutenhet. Det går därmed inte att utesluta att berörd del kan

[9] Vägledning för hänsyn till fåglar - Skogsstyrelsen
[10] Vägledning för hänsyn till fåglar - Skogsstyrelsen

utgöra en lämplig plats för tjäderlek. En förlust av en potentiell lekplats, särskilt när tjädertupparna förefaller välja nya platser för lek mellan åren, innebär en risk att fortplantningsframgången för den lokala tjäderpopulationen försämras. Genomförs den anmälda verksamheten, dvs. att avverka all gran motsvarande ca 80 % av volymen inom de delar av berörd del som markerats med A i kartfigur 1, finns en risk att de delarna inte längre möter tjädertupparnas krav på lämplig lekplats. En sådan handling, med stöd av försiktighetsprincipen, utgör en otillåten störning och är förbjuden enligt artskyddsförordningen.

Tillgång på blåbärsris

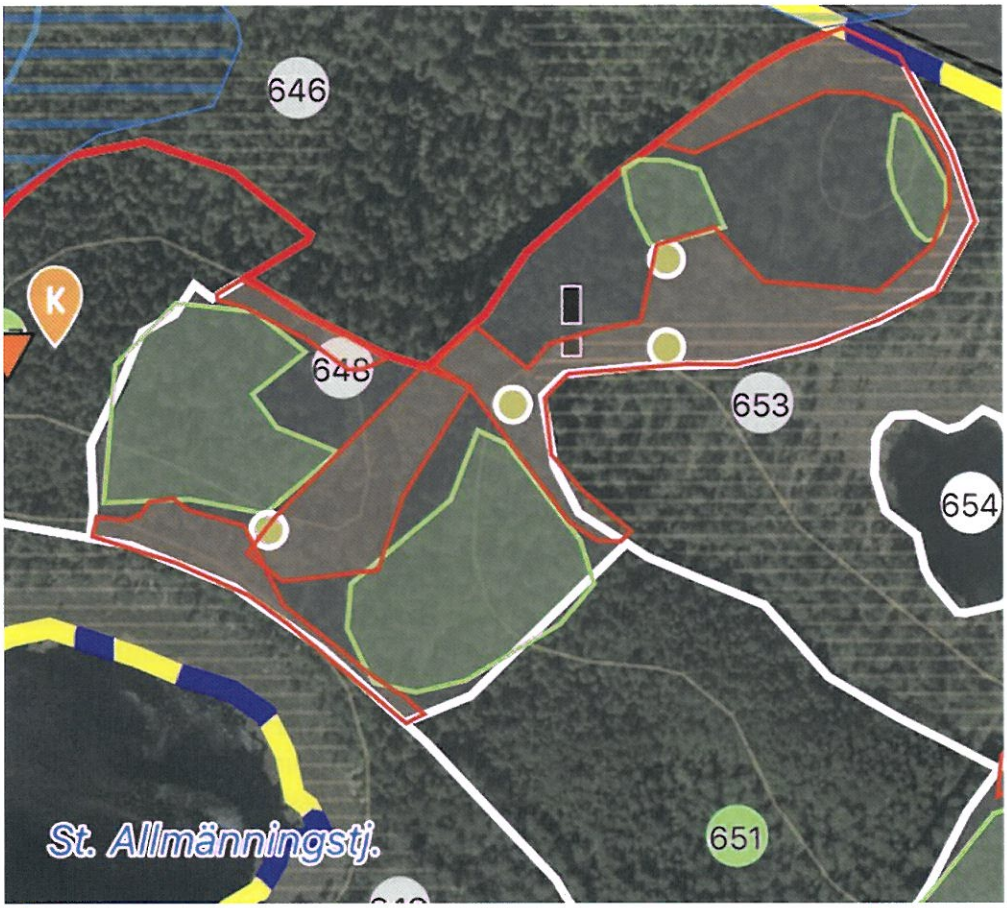
Blåbärsris (blad, knoppar och bär) är basföda för tjädern under sommarperioden. Blåbärsriset är också värdväxt för många ryggradslösa djur som särskilt under de första levnadsveckorna efter kläckning är avgörande när kycklingarnas kost i huvudsak är animalisk.

Blåbärsrisets täckningsgrad ökar med skogens ålder. Det finns mer blåbärsris i en slutavverkningsskog än i gallringsskog. Störst blåbärstäckning har 120- till 160-årig skog. Blåbärsrisets täckningsgrad har också ett tydligt samband med skogens slutenhet, där bäst täckningsgrad av blåbär återfinns i skog med en slutenhet på 0,5–0,7. Efter en föryngringsavverkning återkommer blåbärsriset först efter flera decennier. I Götaland är täckningsgraden av blåbärsris i genomsnitt ca 7 % i gallringsskog och 13 % i slutavverkningsskog. En täckningsgrad av blåbärsris på 15–20 % skulle kunna gälla som tröskelnivå för framgångsrik tjäderskötsel på landskapsnivå.[11] Det innebär att skogsområden med en täckningsgrad på 15 % eller högre har en viktig ekologisk funktion.

Inom den lokala tjäderpopulationens utbredningsområde är det främst äldre (högvuxna) bestånd och sannolikt vissa kantzoner mot blöta till fuktiga miljöer som tillhandahåller en täckningsgrad av blåbärsris på över 15 %.

Verksamhetsutövaren har redogjort för de områden inom berörd del med en täckningsgrad av blåbärsris över 15 %, gröna polygoner i karfigur 4 nedan.

[11] Tjädern – En kunskapssammanställning (BirdLife, 2017)

Kartfigur 4 – Gröna polygoner markerar ytor med en täckningsgrad av blåbärsris över 15 %.

Verksamhetsutövaren beskriver samtidigt att det finns stora sammanhängande ytor med blåbärsris och att tillgången på blåbärsris fortsatt (efter avverkningen) kommer vara god utanför berörd del. Verksamhetsutövaren har dock inte redogjort för den faktiska tillgången på blåbärsris och inte heller redogjort för individtätheten av tjäder. Det är, som redogjorts för tidigare, inte möjligt för Skogsstyrelsen att kräva in nödvändig kunskap i det fall undersökningen omfattar annans mark. Det går därmed inte att fastställa om det blåbärsris som verksamhetsutövaren hänvisar till utanför berörd del och brukningsenhet finns i sådan mängd för att det räcker för att bära de tjäderindivider som utgör den lokala populationen. Berörd del kan därför ha en avgörande betydelse för tillgången på blåbärsris inom utbredningsområdet.

En avverkning all gran (ca 80 % av volymen inom de ytor som markerats med A i kartfigur 1) skulle ge en slutenhet på 0,1 – 0,3 beroende på slutenheten innan åtgärd. Det är en slutenhet som missgynnar blåbärsrisets utbredning med risk för minskad täckningsgrad av blåbärsris. Återhämtningen av blåbärsris efter en avverkning är långsam.

I det fall den anmälda verksamheten genomförs går det inte att utesluta en risk att tillgången på blåbärsris försämras varmed en eller flera tjäderindivider överger den lokala populationen. Det utgör en otillåten störning enligt artskyddsförordningen och försiktighetsprincipen.

Samlad bedömning

Verksamhetsutövarens anpassningar av verksamheten beaktat talltita är både tillräckliga och nödvändiga för att undvika en konflikt med artskyddsförordningens regler och befästs i detta beslut. Inom övriga delar av berörd del är det inte möjligt att utesluta en risk att den anmälda verksamheten påverkar områdets kontinuerliga ekologiska funktion som livsmiljö för tjäder samt tjäderns möjlighet till fortplantning på ett otillåtet sätt. Den anmälda verksamheten står därmed i konflikt med delar av 2 kap. miljöbalken och dess preciseringar i 4 § artskyddsförordningen.

Verksamheten är vidare inte möjlig att anpassa inom prövningsramen för aktuellt ärende så att risken för förbjuden påverkan på naturmiljön med hänsyn till talltita och tjäder förblir försumbar.

Den anmälda verksamheten är därför förbjuden.

Vite

Beslut om förbud får förenas med vite enligt 26 kap. 14 § MB.

Enligt 2 § lagen (1985:206) om viten (viteslagen) gäller bland annat att ett vite ska vara riktat till en eller flera namngivna fysiska eller juridiska personer (adressater). När vite föreläggs ska det enligt 3 § viteslagen fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa beslutet som är förenat med vitet.

Mot bakgrund av den skada på miljön som riskerar att uppstå och verksamhetens ekonomiska omfattning finner Skogsstyrelsen att vitet ska fastställas till sexhundratjugo tusen (620 000) kronor.

Omedelbar verkställighet

Enligt 8 kap. 7 § MB gäller beslut som meddelats med stöd av 8 kap. MB omedelbart även om de överklagas. Artskyddsförordningen har meddelats med stöd av 8 kap. MB. Detta beslut avser nödvändiga anpassningar till talltita och tjäder som omfattas av artskyddsförordningens regler. Beslutet ska därför gälla omedelbart.

Övriga upplysningar

Miljövärden som inte omfattats av prövningen

Skogsstyrelsen har inte prövat den prövade verksamhetens inverkan på andra naturmiljövärden eller fridlysta arter än talltita och tjäder då verksamheten redan beaktat dessa arter är otillåten.

Möjlighet att anmäla på nytt

Markägaren har oberoende detta beslut all rätt och möjlighet att när som helst inkomma med en ny anmälan avseende skogsbruksåtgärder i aktuellt område. En sådan nyinkommen anmälan blir i så fall föremål för en ny prövning hos myndigheten baserat på då tillgängligt kunskapsunderlag.

Dispens

För att få vidta en åtgärd som är förbjuden enligt artskyddsförordningen krävs dispens från artskyddsförordningens regler. Det innebär att om kommunen vill genomföra den anmälda åtgärden på ett sätt som strider mot de anpassningar och försiktighetsåtgärder som beskrivs i detta beslut behöver kommunen ansöka om dispens från artskyddsförordningens regler. Dispens söker ni i första hand hos länsstyrelsen.

Interimistiskt beslut

Det tillfälliga förbudet som meddelades den 20 december 2024 för anmälda skogsbruksåtgärder inom berörd del upphör att gälla i samband med att detta beslut vinner laga kraft.

Vite

Följer kommunen aktuellt beslut kommer ni inte att behöva betala något vite. Skulle kommunen bryta mot beslutet kan Skogsstyrelsen komma att ansöka om utdömande av vitet hos en domstol. Om domstolen dömer ut vitet blir kommunen skyldig att betala det vitesbelopp domstolen bestämmer.

Delgivning

Bifogat finns information om delgivning. Kommunen behöver bekräfta att ni har tagit del av innehållet i detta beslut. Följ instruktionen i bilaga 1.

Notera att den som bekräftar att kommunen tagit del av beslutet ska ha rätt att företräda kommunen i sådana frågor.

Hur man överklagar

Om kommunen vill överklaga Skogsstyrelsens beslut ska ni göra det skriftligt. Överklagandet ska ställas till Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt, Box 1070, 462 28 Vänersborg men skickas till Skogsstyrelsen, 551 83 Jönköping. Överklagandet ska ha kommit in till Skogsstyrelsen inom tre veckor från den dag då ni fick del av beslutet. I skrivelsen ska ni ange vilket beslut som överklagas och vilken ändring ni begär samt skälen till detta.

Deltagare i handläggningen

I ärendet har distriktschefen Magnus Bäck beslutat och skogskonsulenten Paul Södersten varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också tillsynsspecialisten Johanna Åkerlund deltagit.

Magnus Bäck

Paul Södersten

Denna handling har undertecknats elektroniskt.

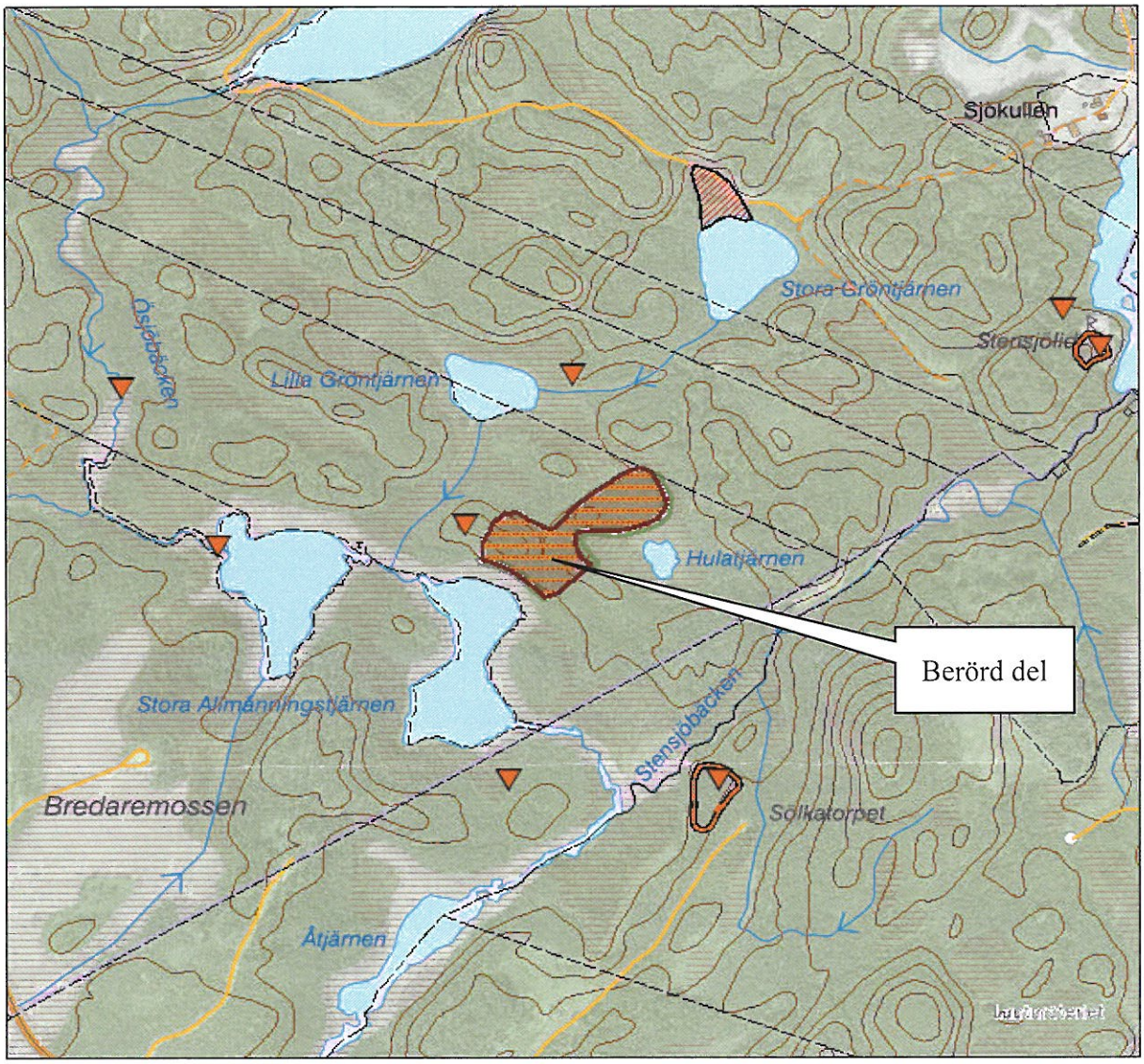
Bilaga
Delgivningsinformation

Kopia till
Ombud

Avverkningsärende A 12131-2024

Kartans mittpunktskoordinat:
SWEREF99TM (N, E) 6392471, 360264
WGS84 (Lat, Lon) 57.65282, 12.65831

Utskriftsdatum: 2026-08-10

N

0 100 200 300 400 500 Meter

Kartprojektion: SWEREF99-TM
Bakgrundskartan ur allmant kartmaterial
© Lantmäteriet 109/2037.

TECKENFÖRKLARING

- Anmälan/Ansökan
- Tilläggsyta
- Annat
- Tillstånd
- Föreläggande/förbud
- Avslag med intrångsersättning
- Avslag annat
- Anmäld hänsynsyta
- HänsynRennäring
- Skyddsdikning/Dikesrens
- Uttransport
- Hänsyn
- Biotopskydd
- Naturvårdsavtal
- Forn- och kulturlämning Punkt
- Forn- och kulturlämning Linje
- Forn- och kulturlämning Yta
- Nyckelbiotop
- Objekt med Naturvärde
- Storskogsbrukets Nyckelbiotoper
- Naturreservat
- Nationalpark
- Vattenskyddsområden
- Natura2000 fågeldirektivet
- Natura2000 habitatdirektivet